

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio „Žvangutis“
direktoriaus 2019 m. lapkričio 26 d.
įsakymu Nr. V-223

KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „ŽVANGUTIS“ KRIZIŲ VALDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kauno lopšelio-darželio „Žvangutis“ krizių valdymo tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) nustato krizių valdymą Kauno lopšelyje-darželyje „Žvangutis“ (toliau - lopšelis-darželis), krizių valdymo lopšelyje-darželyje komandos (toliau - lopšelio-darželio komanda) sudarymą, darbo organizavimą ir bendradarbiavimą su lopšelio-darželio vaiko gerovės komisija (toliau - VGK), Kauno miesto savivaldybe ir Kauno miesto pedagogine-psichologine tarnyba (toliau - PPT) kaip pagalbos teikėjais, krizės lopšelyje-darželyje metu.

2. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme vartojamas sąvokas.

3. Aprašas parengtas vadovaujantis „Rekomendacijos dėl krizių valdymo mokyklose“, patvirtintomis švietimo ir mokslo ministro 2018 m. kovo 8 d. įsakymu Nr.V-229, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V-579 „Dėl Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

4. Krizės valdymas lopšelyje-darželyje suprantamas kaip koordinuoti veiksmai, kuriuos atlieka lopšelio-darželio komanda, Komisija, Kauno miesto savivaldybė, Kauno miesto PPT kaip psichologinės pagalbos teikėjas, siekiant įveikti krizės sukeltas pasekmes ir teikti lopšelio-darželio bendruomenei veiksmingą pagalbą.

5. Apraše vartojamos sąvokos:

krizinė situacija - situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt.;

krizė lopšelyje-darželyje - netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę ugdymo įstaigos bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: vaiko ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikauta netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme lopšelyje-darželyje, susišaudymas, gaisras, įkaitų paėmimas lopšelyje-darželyje, bendruomenės nario dingimas ir kt.;

krizės valdymas lopšelyje-darželyje - veiksmai, kuriuos atlieka lopšelio-darželio administracija, KVK, VGK ir PPT siekdamas įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą. Krizių valdymas apima pagalbos organizavimą, įstaigos bendruomenės (įskaitant tėvus) bei kitų institucijų informavimą, bendravimą su žiniasklaida, pasirūpinimą įstaigos bendruomenės narių saugumu ir pan.;

krizių valdymo komanda (KVK) - lopšelyje-darželyje nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos, švietimo pagalbos specialistų, darbuotojų atstovai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų;

savižudybės grėsmė - situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti;

6. Visi pagalbą įvykus krizei lopšelyje-darželyje - netikėtam ir/ar pavojingam įvykiui, sutrikdančiam įprastą lopšelio-darželio bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiančiam visą ar didesnę lopšelio-darželio bendruomenės dalį teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas ir nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.

II SKYRIUS KRIZIŲ VALDYMO LOPŠELYJE-DARŽELYJE ORGANIZAVIMAS

7. Krizės valdymą lopšelyje-darželyje organizuoja nuolat veikianti, krizių valdymą vykdanči specialistų grupė, sudaryta iš lopšelio-darželio administracijos, psichologo, turinčių krizės Lopšelyje-darželyje

valdymui reikalingų asmeninių savybių ir kompetencijų, - lopšelio-daželio komanda. Lopšelio-darželio komanda bendradarbiauja su lopšelio-darželio VGK ir Kauno miesto PPT.

8. Lopšelio-daželio komandos paskirtis - pasirengti konstruktyviai reaguoti į krizę, o įvykus krizei - koordinuotai ir veiksmingai organizuoti krizės pasekmių įveikimą, užtikrinti krizės paveiktiems lopšelio-darželio bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą.

9. Lopšelio-darželio komandai vadovauja lopšelio-darželio vadovas (jam negalint atlikti savo funkcijų, jo pavaduotojas). Mokyklos komandą sudaro 5 nariai.

10. Lopšelio-darželio komandą sudaro:

10.1. lopšelio-daželio komandos vadovas,

10.2. narys atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą,

10.3. narys, atsakingas už komunikaciją,

10.4. atsakingas už saugumą,

10.5. atsakas už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą.

11. Lopšelio-darželio komandos nariais skiriami krizės valdymui būtinų gebėjimų: komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo, savižudybės ir savižalos rizikos atpažinimo įgūdžių turintys administracijos darbuotojai, psichologas. KVK nariai gali būti ir VGK nariais. Lopšelio-darželio komandos sudėtį tvirtina lopšelio-darželio vadovas.

12. Lopšelio-darželio komanda krizės valdyme atlieka šias funkcijas:

12.1. kartu su VGK parengia preliminarų krizės valdymo veiksmų planą, kuriame numato krizės valdymo veiksmus (toliau - krizės valdymo veiksmų planas) (1 priedas);

12.2. įvykus krizei kartu su VGK konsultuojasi su Kauno miesto savivaldybe ir Kauno miesto PPT kaip psichologinės pagalbos teikėju, peržiūri preliminarų krizės valdymo veiksmų planą pritaikant jį esamai krizės situacijai ir įvertina lopšelio-darželio turimus vidinius psichologinei pagalbai reikalingus resursus, prirėikus, išskviečia psichologinės pagalbos teikėją, reguliariai aptaria esamą krizės situaciją ir tolesnius krizės valdymo veiksmus. Pasikeitus aplinkybėms priima sprendimą:

12.2.1. koreguoti krizės valdymo veiksmų planą;

12.2.2. sustabdyti krizės valdymo veiksmus. Sustabdžius krizės valdymo veiksmus aptaria krizės valdymo eigą ir numato postvencinius veiksmus.

13. Lopšelio-darželio komandos narių funkcijos:

13.1. Lopšelio-darželio komandos vadovas:

13.1.1. vadovauja lopšelio-darželio komandos darbui;

13.1.2. užtikrina, kad, nesant kurio nors lopšelio-darželio komandos nario, jo funkcijoms krizės valdyme atlikti būtų paskirtas kitas lopšelio-darželio darbuotojas;

13.1.3. užtikrina, kad lopšelio-darželio komandos nariams dalyvaujant krizės valdymo veikloje būtų paskirti asmenys jų tiesioginiam darbui dirbti;

13.1.4. rūpinasi, kad lopšelio-darželio komandos nariai ir kiti lopšelio-darželio darbuotojai, paskirti jų funkcijoms krizės valdyme atlikti, įgytų krizės valdymo kompetencijų ir nuolat (ne rečiau kaip kartą per metus po 4 akademinės valandas) tobulintų kvalifikaciją šioje srityje;

13.1.5. inicijuoja lopšelio-darželio komandos posėdžius krizės valdymo klausimams svarstyti. KVK posėdžiai krizės valdymo organizaciniais klausimams (lopšelio-darželio komandos narių funkcijoms krizės valdyme pasiskirstyti, preliminariam krizės valdymo veiksmų planui sudaryti, planuoti dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, pasidalinti patirtimi ir kita) aptarti organizuojami pagal poreikį, bet ne rečiau kaip 2 kartus per metus;

13.1.6. įvykus krizei, nedelsiant informuoja Kauno miesto savivaldybę; prirėikus - kitas institucijas (savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių ar kitas);

13.1.7. įvykus krizei, susisieikia su nukentėjusio asmens artimaisiais ir (ar) policija, patikslina krizės faktus, aptaria su asmens artimaisiais, kokia informacija apie krizę bus pateikta lopšelio-darželio bendruomenei (administracijai, pedagogams, vaikams, vaikų tėvams (globėjams, rūpintojams);

13.1.8. krizės metu nedelsiant sušaukia ir informuoja apie krizę lopšelio-darželio komandai ir VGK;

13.1.9. informuoja lopšelio-darželio administraciją apie krizės valdymo organizavimo veiksmus ir pateikia informaciją apie krizę lopšelio-darželio darbuotojams, užtikrina, kad pedagogai nedelsiant (ne vėliau kaip kitą ugdymo dieną) vienu metu, mažoms vaikų grupėms praneštų informaciją apie krizę. Esant poreikiui, pateikia informaciją žiniasklaidai;

13.1.10. iškvietus psichologinės pagalbos teikėją (-us), informuoja Kauno miesto savivaldybę;

13.1.11. vaiko ir (ar) lopšelio-darželio darbuotojo mirties atveju pasirūpina, kad jo asmens duomenys

būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių ir kita; mirusiojo daiktus perduoda artimiesiems;

13.2. narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą:

13.2.1. įvykus krizei, vertina situaciją lopšelyje-darželyje (labiausiai krizės paveiktus bendruomenės narius, bendrą lopšelio-darželio bendruomenės mikroklimatą, psichologinės pagalbos teikimo poreikį) ir lopšelio-darželio vidinius resursus, reikalingus psichologinei pagalbai teikti;

13.2.2. bendradarbiaudamas su Kauno miesto savivaldybe, Kauno miesto PPT organizuoja psichologinės pagalbos lopšelio-darželio bendruomenei teikimo priemones (teikėjus, patalpas, laiką);

13.2.3. labiausiai krizės paveiktiems lopšelio-darželio bendruomenės nariams teikia informaciją apie psichologinės pagalbos teikėją (-us);

13.3. narys, atsakingas už komunikaciją:

13.3.1. reguliariai atnaujina lopšelio-darželio komandos narių ir psichologinės pagalbos teikėjo(-ų) kontaktus ir užtikrina jų prieinamumą lopšelio-darželio komandos nariams ir lopšelio-darželio bendruomenei;

13.3.2. bendradarbiaudamas su VGK, psichologinės pagalbos teikėju(-ais) ar Kauno miesto savivaldybe ir lopšelio-darželio komandos vadovu, parengia informacijos apie krizę tekstą, kuris bus skirtas lopšelio-darželio bendruomenei, prireikus ir žiniasklaidai, bei pateikia šią informaciją KVK vadovui;

13.3.3. konsultuoja lopšelio-darželio komandos vadovą, mokytojus, kaip informuoti apie krizę vaikus ir žiniasklaidą;

13.3.4. paruošia informaciją apie krizę ir praneša vaikų tėvams (globėjams, rūpintojams);

13.3.5. vertina bendravimo su žiniasklaida efektyvumą.

13.4. narys, atsakingas už saugumo priemonių organizavimą:

13.4.1. esant krizei, susijusiai su realia ar suvokiama grėsme lopšelio-darželio bendruomenės narių civiliniam saugumui, nedelsiant imasi priemonių, užtikrinančių bendruomenės narių saugumą, ir informuoja lopšelio-darželio komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia policiją ir (ar) priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

13.4.2. po krizės vertina saugumo priemonių efektyvumą;

13.5. nariai, atsakingai už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą:

13.5.1. esant realiai ar suvokiamai grėsmei lopšelio-darželio bendruomenės narių sveikatai ir (ar) gyvybei, nedelsiant nustato sužeistus lopšelio-darželio bendruomenės narius, inicijuoja pirmosios medicininės pagalbos teikimą ir informuoja lopšelio-darželio komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia greitąją medicinos pagalbą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

13.5.2. rūpinasi, kad krizės atveju būtų priemonių, reikalingų pirmajai medicininei pagalbai suteikti;

13.5.3. numato vietą (-as) lopšelyje-darželyje, kur galėtų būti teikiama pirmoji medicininė pagalba;

13.5.4. po krizės vertina pirmosios pagalbos organizavimo efektyvumą.

Kauno lopšelio-darželio „Žvangutis“ krizių
valdymo tvarkos aprašo 1 priedas

KRIZĖS VALDYMO VEIKSMŲ PLANAS KAUNO LOPŠELIS-DARŽELIS „ŽVANGUTIS“

2019-11-26

1. Lopšelio-darželio bendruomenės narys, gavęs informaciją apie krizę lopšelyje-darželyje, nedelsdamas informuoja lopšelio-darželio komandos vadovą.

Jai nesant, jos įgaliotą atstovą.

2. Lopšelio-darželio komandos vadovas susisiečia su nukentėjusiojo asmens artimaisiais ir (ar) policija patikslina krizės faktus (kas, kur ir kada įvyko) ir informaciją, kuri galėtų būti pateikta lopšelio-darželio bendruomenei.

3. Lopšelio-darželio komandos vadovas nedelsdamas sušaukia lopšelio-darželio komandos ir VGK posėdį.

4. Lopšelio-darželio komandos vadovas informuoja apie krizę Kauno miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyrių.

5. Lopšelio-darželio komanda kartu su Komisija posėdžio metu aptaria šiuos klausimus (priklausomai nuo konkrečios krizės situacijos posėdžio darbotvarkė gali būti papildyta įtraukiant kitus aktualius klausimus arba sutrumpinta, jei kai kurie klausimai neaktualūs konkrečios krizės situacijoje):

5.1. įvertina krizės paveiktų asmenų grupes (kurie lopšelio-darželio bendruomenės nariai gali būti labiausiai paveikti);

Labiausiai krizės paveiktos asmenų grupės: vaikai, darbuotojai, tėvai.

5.2. įvertina turimus psichologinės pagalbos lopšelyje-darželyje resursus, jei jų nepakanka, kreipiamasi į Kauno miesto PPT, psichologinės pagalbos teikėją ir informuoja lopšelio-darželio savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją.

5.3. sutaria, kokia informacija apie krizę ir jos valdymo veiksmus bus pateikiama atskiroms Lopšelio-darželio bendruomenės grupėms (vaikams, tėvams (globėjams, rūpintojams), darbuotojams, žiniasklaidai). Taip pat sutaria, kas, kada ir kokia forma pateiks parengtą informacinį tekstą;

5.4. esant būtinybei sprendžia apie papildomų civilinės saugos ir (ar) greitosios medicinos pagalbos priemonių reikalingumą (policijos ir (ar) priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, greitosios medicinos pagalbos iškvietimą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

5.5. svarsto būtinybę informuoti apie krizę kitas įstaigas ar institucijas (pvz., Vaiko teisių apsaugos skyrių, kitas ikimokyklinės įstaigas, kurias gali paveikti krizė ar kt.) ir bendradarbiauti su jomis organizuojant ar vykdant krizės valdymo veiksmus;

5.6. mirties atveju aptaria dalyvavimą laidotuviuose (visi lopšelio-darželio bendruomenės nariai turi būti informuoti apie laidotuvių laiką ir vietą; laidotuviuose dalyvauja tik norintys lopšelio-darželio bendruomenės nariai);

5.7. atsižvelgus į konkrečios krizės aplinkybes ir remiantis posėdžio metu priimtais sprendimais kartu su Komisija, konsultuojantis su Kauno miesto savivaldybe ir psichologinės pagalbos teikėju(-ais), tikslina preliminarų krizės valdymo veiksmų planą;

5.8. numato kito lopšelio-darželio komandos posėdžio vietą ir laiką.

6. Apie krizę informuojama lopšelio-darželio bendruomenė.

7. Labiausiai nukentėjusiems asmenims teikiama psichologinė ir (ar) kita pagalba.

8. Pasirūpinama, kad visiems lopšelio-darželio bendruomenės nariams būtų prieinama informacija apie psichologinės pagalbos galimybes.

9. Vaiko ar kito bendruomenės nario mirties atveju pasirūpinama, kad jo vardas, pavardė būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių, pasirūpinama mirusiojo daiktais.

10. Lopšelio-darželio komanda reguliariai aptaria krizės valdymo veiksmų eigą, veiksmingumą, prireikus keičia, koreguoja krizės valdymo veiksmų planą.